

NAUJIENOS

THE LITHUANIAN DAILY NEWS

PUBLISHED BY THE LITHUANIAN NEWS PUB. CO., INC.
1739 South Halsted Street, Chicago, Illinois
Phone Roosevelt 8500 Ninth Phone Roosevelt 3073

Pirmas ir Didžiausias Lietuvių Dienraštis Amerikoje

NAUJIENOS

The Lithuanian Daily News

Entered as second-class matter March 7, 1914 at the Post Office at Chicago, Ill.,
under the Act of March 3, 1879

NAUJIENOS

THE LITHUANIAN DAILY NEWS

PUBLISHED BY THE LITHUANIAN NEWS PUB. CO., INC.
1739 South Halsted Street, Chicago, Illinois
Phone Roosevelt 8500 Ninth Phone Roosevelt 3073

Pirmas ir Didžiausias Lietuvių Dienraštis Amerikoje

VOL. XVII

Kaina 3c

Chicago, Ill. Antradienis, Liepos-July 1 d., 1930

No. 154

Diktatoriaus Stalino kalba kompartijos kongrese Maskvoje

Del caro skolų užsieniams. — Bolševikų propaganda. — Nustatymas autonominiams sovietų respublikoms

MASKVA, birž. 30. — Sovietų spauda paskelbė ilgiausią diktatoriaus Stalino kalbą, kurią jis pasakė visos sovietų sąjungos komunistų partijos kongrese.

Savo septynių valandų kalboje, kaip jį bolševikų spauda paduoda, Stalinas be kita palietė tris svarbius, turinčius tarptautinės reikšmės klausimus, būtent, caro valdžios skolų mokėjimą, bolševikų propagandą užsieniuose ir sovietų politiką su ne rusų autonominiams respublikoms sovietų sąjungoje.

Del caro valdžios skolų užsieniams Stalinas pasakė, kad sovietų valdžia esanti pasirengusi tų skolų dalį atmokėti svetimoms valstybėms, jei atitinkamos valstybės sutiksiančios duoti kreditų bolševikų valdžiai.

Del bolševikų propagandos užsieniuose Stalinas pasakė, kad, girdi, kapitalistinės valstybės be reikalo rėkiančios del bolševikų propagandos. Jei, girdi, jose nebūtų palankios dirvos bolševikų idejoms plisti, tai bolševizmas jose ir neplistų. Bolševizmas kapitalistinėse valstybėse augęs ne iš oro pusės, bet iš vidaus.

Kalbėdamas tautinių autonominių respublikų sovietų sąjungoje klausimu Stalinas pirmą kartą iškėlė į aikštę faktą, kad rusų komunistų partijoje esama grupių, kurios norėtų panaikinti visas tautines autonomines sovietų respublikas ir iš visų jų sudaryti vieną nedalomą Rusijos valstybę, — panašiai kaip buvo carų laikais, — su viešpatuojančia bendra rusų kalba.

Stalinas pareiškė, kad visi tokie palinkimai turėtų būti patremti, nes tai esąs pavojingas „didžiųjų šovinizmo“ pasireiškimas. Jis pabrėžė, kad kiekviena mažumos tauta sovietų sąjungoje turinti turėti privilegiją vartoti nuosavią kalbą, auklėti nuosavią kultūrą, turėti savo teismus, mokyklas, apmokėjimus ir gyventi individualų gyvenimo būdą.

Suėmė netikrų \$20 banknotų padirbėjus

NEW YORKAS, birž. 30. — Slaptoji federalinė žvalgyba suėmė New York'e penkis asmenis, jų tarpe vieną moterį, kaip netikrų \$20 banknotų padirbėjus.

Sako, kad jie atspausdinę ir paskleidę rytuose apie \$300,000 netikrų \$20 banknotų.

Chicago ir apylinkėse federalis oro biuras šiai dienai pranašauja:

Bendrai gražu ir truputį vėsiu; vidutiniai vakarų ir pietų vakarų vėjai.

Vakar temperatūra įvairavo tarp 67° ir 76° F.

Šiandien saulė teka 5:18, leidžiasi 8:29. Mėnuo leidžiasi 12:37 ryto.

Rusų revoliucininkė Spiridonova miršta sovietų kalėjime

Žymios vokiečių moters apeliuoja į pasaulį, kad gelbėtų garsios revoliucininkės gyvastį

BERLYNAS, birž. 30. — Rytų su pranešimais, kad garsios rusų laisvės kovotoja ir socialistė Marija Spiridonova esanti artimi mirties bolševikų nelaisvėje, Vokietijoje susikūrė tam tikras žymių moterų komitetas, kurio uždavinys yra gelbėti tos kankinės gyvastį.

Komitetas įeina žinomos vokiečių rašytojos, menininkės, reichstago atstovės, advokatės etc. Komitetas dabar paskelbė atsisaukimą į visuomenės opioniją, ir tame atsisaukime be kita sako:

„Kankinė Marija Spiridonova caro valdžios laikais ir dabar, bolševikams viešpatuojant, daugiau kaip dvidešimt savo jaunų gyvenimo metų praleido kalėjimuose, Sibire ir katorgoje. Vieną kartą jau pavyko išgelbėti Spiridonovą iš caro budelių nagų [kai ji buvo pasmerkta nužudyti už šovimo vieno caro gubernatoriaus], o dabar jai vėl gresia mirtis bolševikų kazematuose... Žmonijos priedermė, todėl, yra stengtis gelbėti drąsios kovotojos, gelbėti ją nuo žuvimo be laiko, gelbėti nuo mirties.“

Savo atsisaukimą komitetas baigia graudenu organizuoti visur „Marijos Spiridonovos komitetus“ ir bendromis pajėgomis kovoti „už išgelbėjimą vienos kilniausių moterų laisvės kovotojų pasaulio.“

Čang ragina daryt paliaubas pilietiniame Kinų kare

SANCHAJUS, Kinija, birž. 30. — Japonų pranešimais iš Nankino, maršalas Čang Hsue-liang, Mandžurijos valdovas, ragina centralinę Kinų valdžią ir sukilusius šiaurės Kinų generolus daryti paliaubas. Telegrama prezidentui Čiang Kaišekiui jis siūlo, kad abi šalys paliautų kautynes ir susirinktų Mukdene taikos konferencijai.

Nankino kariuomenės pasisiekimai Honane

Centralinės vyriausybės pranešimai iš Sučavo sako, kad jos kariuomenė turėjusi pasisekimų mušiuose ir vakarus nuo Lanfeng, Honano provincijoje. Du tukstančiai šiauriečių sukilėlių buvę paimti ir nelaisvę, taip jau suimta daug priešų amunicijos.

Honduras paskelbė karo stovį prieš komunistus

TEGUEIGALPA, Honduras, birž. 30. — Del komunistų projektuojamo streiko liepos 4 dieną, vyriausybė paskelbė karo stovį keturiose paatlančio provincijose — Corteze, Atlanti-doje, Colone ir Voro.

Vyriausybės pranešimais, komunistai paskleidę daugybę kurstomų atsisaukimų visame Hondurase. Keturiasdešimt svetimšalių, tariamai komunistų agitatorių, buvo suimti ir deportuoti. Kiti suimti, jų tarpe Robio Tejerino, nikaragietis, laikomi kalėjimuose.

Traverse City, Mich. — Signe Holmer, kuri tapo išrinkta Michigan valstijos „vyšnių karalaite“

22 asmenys užmušti bolševikijos traukiniui susikulus

LENINGRADAS, Sovietų Rusija, birž. 30. — Netoli nuo Leningrado šiandien įvyko didelis ekspresinio Irkutsk-Leningrad traukinio katastrofa. Dvidešimt du asmenys buvo užmušti, o dvidešimt aštuoni kiti rimtai sužaloti.

Socialistai laimėjo rinkimus Pensilvanijos miestely

LAURELDALE, Pa., birž. 30. — Praeitą šeštadienį čia įvyko miesto administracijos rinkimai ir, pirmą kartą šio Berkes kauntės miestelio istorijoje, rinkimus laimėjo socialistai. Iš 17 visų miestelio valdininkų socialistai išrinko 9.

Miestelio burmistru tapo išrinktas socialistų kandidatas Charles Yerger. Iš septynių miestelio tarybos narių išrinkti trys socialistai, Charles Litz, Edwin Dryer ir Warren Marwin. Mart Enoch, socialistas, išrinktas policijos viršininku (High constable).

Kitų miestelio valdininkų socialistų tikieti išrinkti: Michael Teleha — konstateliu; Roy Bankes — taksų asesorium; Daniel Hageman — auditorium, ir Anna Bankes — rinkimų inspektorium.

[Laureldale yra netoli nuo Readingo, kuris yra taip pat socialistų valdomas.]

Amerikos žydų sionistų suvažiavimas

CLEVELAND, Ohio, birž. 30. — Čia prasidėjo metinis Amerikos žydų sionistų suvažiavimas.

Kadangi Amerikos sionistuose nėra vienybės, suvažiavime laukiama didelės kovos, vyriausiai tarp dabartinės jų administracijos ir Brandeiso, Augštesnio Jungtinių Valstybių teismo teisėjo, šalininkų.

20 krito kautynėse tarp komunistų ir policijos Meksikoje

TORRSON, Meksika, birž. 30. — La Prensa praneša, kad atriame susikirtime tarp policijos ir komunistų, įvykusiame Matamoras mieste, Coahuila provincijoje, dvidešimt asmenų buvo užmušti ir daug kitų sužaloti.

Pasak pranešimo, komunistai norėjo gauti leidimą protesto demonstracijai prieš komunistų areštus įvairiose Meksikos dalyse, tačiau policija tris kartus atsisakė leidimą duoti. Tad komunistai nutarė vis tiek demonstruoti.

Kai policija pastojė demonstrantams kelią, tuli komunistų šovė. Policijos viršininkas, Arturo Pena, buvo pašautas. Tuomet prasidėjo kautynės.

Tvarka buvo atsteigta tik kareiviams atvykus į pagalbą policijai.

Nušovė kunigą bažnyčioje; pašovė savo pačią ir kitą asmenį

NIAGARA FALLS, N. Y., birž. 30. — Per pamaldas vienos protestonų sektos bažnyčioje čia buvo nušautas tos sektos kunigas Edgar R. Woods, o du kiti asmenys pašauti. Šovikas buvo vienas Frank Ross, 37 metų amžiaus vyras, kuris vėliau tapo suimtas. Ross pasisakė nušovęs kunigą del to, kad jis paviliojęs savo sektoną žmogų ir kitus giminačius. Bažnyčioje jis šovęs ir savo žmogų, ir jos seserį Leoną.

Rosso žmona buvo pašauta, bet vietoj jos sesers kulipka klydė kitą žmogų, Leonardą Towę.

Perkunas užmušė vaiką; 4 kitus apšvaigino

MINNEAPOLIS, Minn., birž. 30. — Per stiprią perkunų audrą trenkė perkunas užmušė Minikahda Country klubo golfo lauke 14 metų vaiką, Miltoną Larsoną. Keturi kiti golfininkai buvo apšvaiginti.

Francūzų okupantai galutinai apleido Reino kraštą

MAINCAS, Vokietija, birž. 30. — Šiandien, birželio 30 dieną, paskutiniai okupacinės francūzų kariuomenės likučiai apleidžia Reino kraštą ir visa ta vokiečių žemė, kurią francūzai laikė užėmę per daugelį metų, pagaliau grąžinama atgal vokiečiams.

Iki vidurnakčio Reino krašte nebeliks nė vieno francūzų kareivio.

Bolivijos žmonės remia revoliucininkus

Ginkluoti piliečiai daboja nuverstą prezidentą Silesą, kad jis nepabėgtų

LA PAZ, Bolivija, birž. 30. — Bolivijos revoliucininkai, sukilimu nuvertę buvusio prezidento Hernando Siles valdžią, kaip pasirodė, turi visišką žmonių paramą.

Silesui ir vokiečių generolui Hansui Kundtui, buvusiam Bolivijos armijos generalinio štabo viršininkui, pasislėpus Brazilijos ir Vokietijos legacijose, ginkluoti piliečiai patalioja gatves tų legacijų apylinkėse, dabodami, kad pasislėpėliai nepabėgtų.

Vakar La Paze įvyko iškilmingos laidotuvių revoliucininkų, daugiausia karo mokyklos kadetų, kritusių kovoje su senosios valdžios kareiviais. Laidotuviuose dalyvavo minčių minios žmonių ir revoliucininkų kapai buvo apiberti gėlėmis.

Čekoslovakų ukininkai sukėlė mieste maisto riaušes

KOENIGGRAETS, Čekoslovakija, birž. 30. — Įtužę, kad Koeniggraezto miestas gabenasi sau maisto produktus iš svetur, o nepatvirtinojo „savos pramonės“, apylinkėse ukininkai sukėlė miestiečių riaušes.

Ukininkai, būtent, atgabenę miestą aštuoniasdešimt vežimų grūdų, lašinių ir įvairių daržovių ir visą tą gėrybę išvertė purvinose gatvėse. Miestiečiams tie geri maisto produktai pasirodė kaip iš dangaus nukritę. Jie kaip amarai puolė juos, ir besigrūdami vieni per kitus pradėjo tarp sąvės muštynes.

Policija turėjo kelias valandas darbo, kol atsteigė tvarką.

Milijonierius paliko 10 milijonų dol. mokslo tyrinėjimams

YONKERS, N. Y., birž. 30. — Miręs čia praeitą penktadienį vario magnatas pulk. William Boyce Thompson paliko jo paties įsteigtam Boyce Thompson Institutui 10 milijonų dolerių fondą augalams tyrinėti.

Pulk. Thompson buvo žinomas filantropas. Griuvus caro valdžiai Rusijoje, jis buvo Amerikos Raudonojo Kryžiaus misijos Rusijoje galva.

BATTLE CREEK, Mich., birž. 30. — Per klaidą priėmus nuodų, vietoj miltelių nuo galvos skaudėjimo, mirė čia Miss Angeline Stone, 17 metų mergaitė.

5 asmenys žuvo aviacijos nelaimėse

GARDEN CITY, N. Y., birž. 30. — Vakar netoli nuo čia užsimušė du armijos rezervu lakunai, jų aeroplanui nukritus iš 2,000 pėdų aukštumos. Žuvusieji yra kap. Albertas Flood ir leit. Benjamin Berkowitz.

NEW BEDFORD, Mass., birž. 30. — Buzzards įlankoj prigėrė aviacijos studentas Omer Dumas, 23, jo aeroplanui nukritus į vandenį.

COLLEGE PARK, Md., birž. 30. — Jų aeroplanui nukritus čia žemėn iš 250 pėdų aukštumos, pasażierius Wm. Kerr užsimušė, o pilotas Ed Yeatman skaudžiai susižalojo.

BUFFALO, N. Y., birž. 30. — Bandydamas parašiotu nušokti žemėn iš aeroplano, parašiotui neišsiskėtus, užsimušė aviacijos studentas Spencer Brown, 27 metų amžiaus.

Kolumbus gimęs Milane, o ne Genujoj

NEW YORKAS, birž. 30. — Dr. A. Rosenbach parsigabeno iš Londono rankraštį, daugiau kaip 400 metų senumo, tariamai rašytą Amerikos atradėjo Kolumbo draugo, Andres Bernaldezo. Rašte pasakojama apie Kolumbo gyvenimą ir keliones ir sakoma, kad garsus atradėjas buvęs gimęs Milane, o ne Genujoj, kaip paprastai istorininkai mano.

Rankraštis buvęs surastas viename sename knygynė Ispanijoje.

Papa Pijus XI padarė dešimt naujų šventųjų

ROMA, birž. 30. — Su dideliu iškilmingumu vakar popas Pijus XI padarė dešimt naujų šventųjų. Aštuoni jų buvo francūzų kilmės jėzuitų misijonieriai, prieš 300 metų Amerikos indėnų nužudyti Didžiųjų Ežerų apylinkėse, būtent: Isaac Jacques, Jean de Brebeuf, Antoine Daniel, Gabriel Lalemant, Noel Chabanel, Rene Goupil, Charles Garnier ir Jean de la Lande.

Kiti du šventais padaryti yra Korsikos vienuolis Theophile de Corte ir neapolietis kardinolas Bellarmio.

7 asmenys žuvo per audrą Filipinuose

MANILA, Filipinai, birž. 30. — Į šiaurę nuo Luzono praėjo baisi audra ir po to užėjo smarki lietus, pylęs per dvi dienas. Pačiame Manilos mieste gatvės patvinusios ir susisiekimas sutrukdytas.

Juro ties Romblonu per audrą paskendo Holy Child skuneris ir, kaip praneša, septyni žmonės prigėrė. Kitiems penkiolikai įgulos žmonių pavyko išplaukti krantan.

Nelaimė geležinkelio

ROCKFORD, Ill., birž. 30. — Chicago, Milwaukee, St. Paul and Pacific traukiniui užgavus netoli nuo čia automobilį, buvo užmuštas Leroy Lewandowski. Kartu su Lewandowski važiuavusi Cecelia Pakula buvo pavojingai sužeista.

VINELAND, N. J., birž. 30. — Bandydama išgelbėti skęstančius savo jaunesnę seserį ir mažą giminaitį, kartu su jais prigėrė Miss Gussie Brown, 19 metų mergaitė.

Prasidėjo Europos maitų vienybės kongresas Paryžiuje

PARYŽIUS, birž. 30. — Šiandien čia prasidėjo tarptautinis Europos maitų vienybės kongresas, kuriame yra atstovaujamos keturiolika Europos kraštų.

Delegatai kongrese atstovauja privatinėms organizacijoms, ne atitinkamų kraštų vyriausybėms.

Pilsudskio valdžios priešų suvažiavimas

1,500 delegatų Krakove reikalauja, kad Pilsudskis ir jo įnagis Moscickis eitų laukan

KRAKOVAS, Lenkija, birž. 30. — Vakar čia prasidėjo šešių kairesniųjų lenkų politinių, priešingų dabartiniam Pilsudskio režimui, partijų suvažiavimas. Dalyvauja daugiau kaip 1,500 delegatų, jų tarpe daug senatorių ir seimo atstovų.

Pirmoj sesijoje buvo priimta rezoliucija prieš valdžią. Po to suvažiavimo vadai sakė kalbas 10,000 ukininkų ir darbininkų, atvykusių į Krakovą iš visų Lenkijos dalių, nežiurint, kad policija ir dėjo pastangų neįsileisti jų į miestą.

Masinaime mitinge buvo priimta rezoliucija su reikalavimais, kad Pilsudskis ir jo patstatytas respublikos prezidentas Moscickis rezignuotų, ir kad Lenkijoje būtų atsteigta parlamentinė valdžia.

Socialistų apsaugos organizacija žiūrėjo tvarkos, ir ta tvarka buvo gražiausiai išlaikyta.

Derybos del naujos angliakasių alų sutarties prasidėjo

NEW YORKAS, birž. 30. — Šiandien čia tarp kietosios anglies (antracito) kasyklų savininkų ir angliakasių atstovų prasidėjo derybos del naujos alų sutarties. Dabartinė sutartis baigsis rugpjūčio 31 dieną.

3 piktadariai nubausti mirties bausme

BELLEFONTE, Pa., birž. 30. — Baudžiamajame Rockview kalėjime šiandien buvo elektros kečė nužudyti trys asmenys, visi pasmerkti mirti už galvažudybes: Martin Avery ir William Sled, negrai, ir Frank Tauza iš Bridgeport, Conn., baltas.

Nukovė tris degtinės šmugeliuotojus

LAREDO, Tex., birž. 30. — Vakar Meksikos pasieny įvyko susikirtimas tarp Jungtinių Valstybių sienos sargybos ir degtinės šmugeliuotojų, meksikiečių. Trys pastarųjų buvo nužauti.

LIETUVON

Siunčiame Pinigus Paštu ir Telegrama. Patarnaujame Greitai, Pigiai ir Saugiai ---

NAUJIENOS
1739 SOUTH HALSTED ST.
CHICAGO, ILL.

Sveikatos Dalykai

Dr. L. Epšteinas

Kova su tuberkuliozu

Sekmingai kovai su tuberkuliozu reikia veikti dviem kryptimis: kova su priežastimis, padedančiomis ligai atsirasti, t. y. su bacilomis, ir kova su toms mūsų kasdieninio gyvenimo sąlygomis, kurios padeda ligai plautis. Todėl kiekviena progą mes turime panaudoti visas mūsų kultūrinės bei švietimo pajėgas ir lėšas išaiškinti, kad tuberkuliozo bacilos nepriprato patekti išorin pirmą, negu bus jos padarytos bekenksmingomis ir kad, priešingai, sveiki žmonės gali apsikrėsti tuberkuliozu, kvėpuodami ir kitais pirmame skyriuje paminėtais budais. Kiekvienas atskiras žmogus, kuriam brangi gyvastis, privalo dalyvauti šioje svarbioje ir atsakingoje darbe. Šiame fronte neprivalo būti dezertyrų, čia mes privalome dirbti visomis pajėgomis, čia privalo kiekvienas stoti už visus ir visi už vieną, nes kiekvienas sergas atvira tuberkuliozo forma ligonis yra apsikrėtimo šaltinis kiekvienam sveikam žmogui, ir niekas iš mūsų nuo tuberkuliozo nėra apsaugotas. Pasitikėti, kad kaip nors pavyks išvengti arba kad kas nors namie pasirūpins, niekas neprivalo. Kur tik aš pirmutinį pamatą pavyžiu, ten turiu neatidėliojamai veikti, nes svarbu yra iš anksto susekti ligos šaltinį, kadangi skaičius apsikrėtimų dauginais tiesiog proporcingai susirgimo laikui ir skaičiumi žmonių, kurie esti ligonio artimybėje. Kaip yra didelis šis apsikrėtimo pavojus, rodo vo kiečių statistika. 1000-čiai darbininkų, netekusių darbininkų nuo 20—24 m. amžiaus, tenka 548 tuberkuliozo invaidai, o nuo 25—29 m. amžiaus — 521 tuber. invalidas. Kas ant ras darbininkas asperga tuberkuliozu! Dešinė ir kairė nuo kiekvieno darbininko ima tuberkuliozas savo aukas! Dauguma šių susirgimų paeina, kaip yra įrodyta, dėlto, kad tuberkuliozu sergantieji darbininkai kosėdami ir skrepliais platina aplink save daug bacilų, kurias sveikieji darbininkai kvėpuoja. Taip pat milžiniška tuberkuliozo platinimą mes matom ir visose kitose vietose, kur yra daug žmonių (kalėjimuose, mokyklose, kontorose, kanceliarijose) ir kur jokių profilaktikos priemonių neįvykdoma. Dabr kyla klausimas: kaip kovoti su šia milžiniška nelaime.

Mūsų žinioje yra asmeninės ir visuomeninės priemonės, asmeninės ir visuomeninės profilaktika. Pirmoji apima daugelį priemonių, kurias gali pavartoti kovai su tuberkuliozu kiekvienas žmogus atskirai, o antroji profilaktika, tai tos priemonės, kurios vienam yra nepajėgiamos, ir gali būti panaudotos tik visuomenės jėgomis bei lėšomis. Asmeninės ir visuomeninės profilaktika ankštai tarp savęs surištos. Nė viena jų negali sėkmingai veikti be kitos lygiai, kaip negali gyvuoti vienos mūsų organizmo dalys, atskirtos nuo galvos ir nugaros smegenų. Atskiras žmogus sudaro sąvąją pasauli, kurio gyvenimas ir veikimas yra surištas su kito žmogaus pasauliuku. Mes jau toli ir nebegrįžtame pažengęme nuo tų istorinių laikų, kuomet laukinis žmogus gyveno vienui vienas, atskirtas nuo apsupančio jį pasaulio. Jis tuomet darė, kas jam buvo tinkama, neįsąsądamas nuo to jokio betarpijo blogumo ir atsakomybės. Bet gi dabar taip gyventi negalima. Žmogus

virto visuomeniniu gyvuliu. Išimtinai savo nuosavomis jėgomis jis mažai ko tegali pasiekti. Priešingai, nieko neveikdamas jis tuojau pražuva. Mūsų gyvenimo prasmė glūdi tame, kad visi turime darbuotis už vieną, o vienas už visus. Jeigu šitas bendradarbiavimas yra taip aiškus ekonominiame žmogaus gyvenime, tai jis taip pat svarbus ir jo sveikatos srityje. Pirm visko saugog savas sveikata, nes "savi marškiniai arčiau kuno". Daryk viską, kad tik palaikytum harmoninę lygsvorę visas savo organizmo jėgas, — prašalink viską, kas jas sekina, kas silpnina tavo energiją, kas didina tavoje palinkimą į ligas, kas tavo sveikatai kenkia apskritai dėl nešvaros ir neatsargumo. Tai ir sudaro tavo asmeninę profilaktiką, t. y. tavo asmens apsaugos priemones. Kuomet tu tai viską padarei, kuomet tu įgavai higienos papročius, visuomenė ir valstybė ateis tau į pagalbą, prašalidama visus tuos pavojus, su kuriais tu vienas nepajėgi kovoti. Šiame darbe tau turi padėti visuomenė ir valstybė, gerindama bendras gyvenimo sąlygas, su kuriomis tu vienas neįstengi apsidirbti. Šiame darbe tu turi padėti visuomeni ir valstybei, atkreipdamas dėmesio į jos darbus ir pildydamas visus sanitarijos įsakymus. Taigi privatinė ir visuomeninė profilaktika turi eiti drauge. Klausima dabar, ką gali nuveikti asmeninė ir visuomeninė profilaktika kovoje su tuberkuliozu? Šiam klausimui galima surasti šitoks atsakymas: nėra to, ko jie negalėtų sėkmingai nuveikti. Čia visi keliai atidari, nes visoks darbas teikia didelės naudos, nė vienas žuvis veltui nedings. Ligos antkrities mums žinomas, taip pat žinomi rums jo atsiradimo bei platinimosi keliai. Mums tik lieka atmušti, atlaikyti jo poziciją fronto ilgume. Jeigu norėsime, tai jėgų ir lėšų atsiras pas mus pakankamai. Pergalė turi būti mūsų. Pažvelkit į mirtingumo tuberkuliozu statistiką, pavyzd., Vokietijoje. Jūs pamatysite, kad kova su tuberkuliozu davė puikių rezultatų. Iš kiekvienų 10,000 gyventojų mirė plaučių tuberkuliozu:

metais	žmonių
1890	28,11
1901	19,54
1904	19,21
1906	17,26
1907	17,16
1908	16,46
1909	15,59

Ar tai ne pergalė, kad ištraukta iš mirties nagų 13 žmonių gyvybių kiekvienam 10,000 gyventojų? Kaip gi vokiečiams pasisekė taip padaryti? Ar jie burtininkai, ar ką? Nieko panašaus. Jie toki pat žmonės, kaip ir mes, tik dar kultūringesni. Jie brangi na savo ir kitų sveikatą ir daro viską, kas reikalinga jai palaikyti. Bet jūs norite žinoti smulkiai strateginį jų kovos planą? Čia, mūsų laimei, paslapties nėra, ir aš išdėstysiu tos kovos eigą.

Kovai su tuberkuliozu Vokietijoje mobilizuojamos visos valstybės pajėgos ir lėšos. Šiai kovai vadovauja: valdžia ir savivaldybės, centralinis komitetas kovai su tuberkuliozu ir sveikatos apsaugos skyrius. Jie padeda atidaryti atskiras vietines organizacijas, kurios privalo užimti savo pozicijas ir vesti kovą vietoje. Jie taip pat priima laisvanoriais privatinis veikėjus ir įstaigas dirbančias šia kryptimi. Sunkiai tuberkuliozu sergantiems gydyti steigia ligonines, aprūpin-tas geriausiais gydymo technikos instrumentais. Mes kol kas

Popežius Pius XI, kuris, kaip laikraščiai praneša, serga. Jis yra 73 metų amžiaus

negalime patalpinti tokį didelį ligonių skaičių į panašias specialines ligonines, nes nepakanka šiam reikalui lėšų ir jėgų, o antra vertus pas mus yra labai didelis skaičius sergančių. Todėl mes turime didžiąją sergančių dalį palikti namie, bet privalome rūpintis, kad sergantieji būtų išskirti (izoliuoti) iš sveikųjų tarpo, kad jie būtų aprūpinti reikalingomis gydymo ir profilaktikos priemonėmis. Ši naikinė kova turi būti vedama šitaip: apkrėstieji ligonio daiktai turi būti prašalinti arba sunaikinti, o medžiaga su skrepliais sudeginta. Šlapimas ir trūša sergančių inkstų, šlapimo pūslės ar žarnų neturi patekti ant grindų, bet į tam tikrą prietaisą arba indą turi būti surinkti (spaudyklės, aklinai už-

daromi indai), kur visada turi būti kokio nors dezinfekcijos skystimo (3% lysol, 5% carbol). Šie indai turi būti padaryti iš stiprios, mažai aktyvios masės, ir padengti dangčiuokais, kad musės, katės ir šunys, neišnešiotų limpos ligos. Paskiau tai turi būti sudeginta arba išmesta į uždaras galias vietas, kur nei vištos, nei katės, nei šunys, nei kiti naminiai paukščiai neprieina. Ištuštinus spaudyklę ar kitus vartotus indus, reikia juos gerai išplauti karštu vandeniū arba soda su muilu ir karštu vandeniū. Nešvarus ligonio rubai, o ypatin-gai nosinės, galima plauti su kitų sveikų žmonių rubais drauge tik tuomet, jei ligonio rubai buvo gerai prieš skalbiant išvirinti. Todėl ligonio

rubai turi būti atskirai laikomi maiše ar kokio nors uždarame dėžėje ar inde su 3% lizolio tirpinio. Priešingu atsitikimu, turintieji reikalo su šiais nešvariais drabužiais ir nezinantieji apie tai, gali greit apsikrėsti (skalbėjos).

Ligonio kambarys turi būti šviesus ir saulėtas. Saulės spinduliai yra didžiausi tuberkuliozo priešininkai. Jeigu galima, tai ligoniui turi būti duotas atskiras kambarys. Bet neleistina, kad drauge su ligoniū vienoj lovoj miegotų ir sveikieji, ypatin-gai vaikai, nes ankštai gyvenant greičiau galima apsikrėsti.

Iš ligonio kambario privalo būti išnešti nereikalingi daiktai, kurie padeda dulksms daugintis. Ligonio lova neprivalo stovėti arti kitų lovų arba sienos, nes tai trukdo orui laisvai iš visų pusių prieiti. Kambarys ir tai pat drabužiai su skalbiniais turi būti dažnai vėdinami. Grindys turi būti švarios ir drėkinamos, kad nedulkėtų, kambarys turi būti atsargiai valomas, kad nesusikeltų dulksės. Aišku, kad nedideli vaikai netaip tinkamai išpildo higienos reikalavimus ir daugiau palankus apsikrėsti, todėl jie neprivalo būti ligonio kambaryje. Viskas, kas buvo paminėta atskirų butų švarumui palaikyti, taip pat liečia ir visuomenės namus: mokyklas, stotis, teismus, kalėjimus, pastus, klubus, traukinius, garlaivius tramvajus ir t.t. Visi šie namai ir prekybos įstaigos turi visuomet tuberkuliozu sergančius žmones, kurie yra pavojingi aplinkiniams. Turi būti pastatytos atitinkamoj vietoj spaudyklės ir pintinėles popieriams, grindys turi būti valomos ir plaunamos, o butai išvėdinti.

Kaip ligos metu, taip ir numirus tuberkuliozu sergančiojo butas turi būti dezinfekuojamas. Jeigu tai negalima padaryti savomis lėšomis, tai reikia prašyti pagalbos iš valstybės ar sveikatos apsaugos įstaigų. Šios gi turi padidinti savo personalą ir dezinfekcijos

lėšas, kad galėtų atlikti šį didelį darbą. Juk tai kalbama apie tūkstančių žmonių gyvybės išgelbėjimą, apie tautos sveikatos apsaugojimą ir pagerinimą, apie kovą su priešu, kuris neturi sąlygų, naidindamas žmonių gyvybes ir kultūrinės brangenybes. Ir jeigu galima dešimtyms milijonų išleisti armijos išlaikymui, kad apsaugotų sienas ir ekonominius valstybės reikalus, tai kodėl gi negalima išleisti nors vieno dešimtąją dalį tos sumos tautos sveikatai apsaugoti? Nėnant prityrusio dezinfekatoriaus, kiekvienas gali savarankiškai padaryti tokią dezinfekciją, kuri suteiks jam ir kitiems žmonėms nemaža naudos. Reikia daryti šitaip: gerai išvalyti ligonio kambarį, o grindis išmazgoti sodos muilo skiediniu (į kibirą karšto vandens dėti 650 gr. sodos ir 400 gr. paprasto muilo), sienas iki 1½ metro aukštumoje reikia išbaltinti šviežiai gesinto mis kalkėmis. Visus baldus numazgoti su muilu ir 3% karbolsaus ar lizoformo, vartotus daiktus reikalinga numazgoti sodos ir muilo skiediniu. Ligonio lova ir skalbiniai privalo būti išplikinti, išvirinti ir išmazgoti, ir tik po to juos gali vartoti kiti žmonės.

Giminės, slaugytojai ir kiti asmenys, buvusieji arti ligonio ilgesnį laiką arba turėję su juo artimų santykių, privalo iš anksto kreiptis pas gydytoją jų sveikatai patikrinti. Tikrai laiku pastebėtas ir laiku pradėtas gydyti tuberkuliozas gali būti tikrai išgydytas. Iš šio seka, kad ypatingo dėmesio reikia kreipti į darbininkų ir tarnautojų sveikatą. Jie juk visada esti artimuose santykiuose su sergančiais ir jiems visada grėsia pavojus apsikrėsti. Ypač reikia atsižvelgti į tai, kad asmenys, užsimantieji pardavinėjimu tuberkuliozinių išdirbinių, neužsiimtų valgomųjų produktų gaminiu ir pardavinėjimu.

(Bus daugiau)

SKIN ITCHING ENDS

when soothing Zemo is used!

Right from the first touch, antiseptic, healing Zemo takes the itching misery out of mosquito bites, rashes, and many other skin afflictions. Try it also for itching, peeling toes. Bathers and other outdoor folks thank cooling Zemo for relief from sunburn. Douse it on ivy-poisoning. Pimples and dandruff fade when safe, antiseptic Zemo is applied. It instantly eases razor-smart. Always have Zemo nearby wherever you go. Any druggist. 35c, 60c, \$1.00.

Garsinkitės 'N-nose'

ŠIE LIETUVIAI REALESTATININKAI PASIRENĖ JUMS PATARNAUTI

S. L. Fabian & Co.
809 W. 35th St.
Tel. Boulevard 0611

B. R. Pietkiewicz & Company
2608 W. 47th St.
Tel. Lafayette 1083

A. Grigas & Co.
3114 So. Halsted St.
Tel. Victory 4898

M. Rozenski & Co.
6542 So. Western Ave.
Tel. Prospect 2102

S. P. Kazwell & Co.
2839 W. 63rd St.
Tel. Republic 8899

J. Yushkewitz
2433 W. 69th St.
Tel. Prospect 3140

M. J. Kiras
3335 So. Halsted St.
Tel. Yards 6894

J. N. Zewert & Co.
5339 S. Central Ave.
S. E. Cor. Archer and Central
Tel. Prospect 8759

B. V. Milaszewicz
4600 So. Wood St.
Tel. Virginia 0117

J. J. Zolp
4559 So. Paulina St.
Tel. Yards 0145

Spaudos Darbus

Padarome Visiems Greitai ir Pigiai

BIZNIERIAMS

Bilas
Biznio Korteles
Laiškus ir Konvertus
Plakatus

DRAUGIJOMS:

Atsišaukimus
Lapelius
Korteles
Programus
Tikietus

PAVIENIAMS:

Vizitinės Kortelės
Vestuvėms Laiškai
Suzieduotuvėms
Kortelės
Pasveikinimai, etc.

Draugijoms Konstitucijos ir jų Vedamos Knygos yra Musų Specialybė. Padarom jas ant specialio užsakymo taip kaip jos vedamos, su specialėm linijom ir lietuviškais antgalviais.

NAUJIENOS

1739 South Halsted Street,

Chicago, Ill.

Daktaras

Kapitonas
Specialistas iš

WISSIG,

Pasauliniame karo
Seno Krajaus

GYDO VISAS LIGAS VYRU IR MOTERU NEZIURINT KAP UŽSISENĖJUSIOS IR NEISGYDOMOS JOS YRA Speciališkai gydo ligas pilvo, plaučių, inkstų ir pūslių, užuodijimą kraujo, odos, ligas, žaizdas, reumatizmą, galvos skausmus, skausmus nugaroje, kosėjimą, gerklės skaudėjimą ir paslaptingas ligas. Jeigu kiti negalėjo jus išgydyti, ateikite čia ir pasitarkite, ką jis jums gali padaryti. Praktikuoja per daugelį metų ir išgydė tūkstančius ligonių. Patarimas dykal OFISO VALANDOS: nuo 10 ryto iki 8 v. vak. Nedėliomis iki 12 d. 4200 West 26 St., kampas Keeler Ave., Tel. Crawford 5573

Rusiškos ir Turkiškos Vanos

12th STREET
Tel. Kedzie 2902

3514-16 Roosevelt Rd.
arti St. Louis Ave.
CHICAGO, ILL.

Ar Norite Daryti Kokius Nors Pataisymus Savo Namuose?

Mes galime pristatyti Jums smiltis, akmenis, cemento del base-mento, kalkes (vapną), plasterį ir viską kita.

Apskaitliavimus Darome Dykai

Kontraktoriai gali pas mus gauti viską, kas tik jiems reikalinga. Pristatome greitai ir akuratiškai.

ATLAS BUILDERS SUPPLY CO.
14th St. & Western Ave.

Iš Zoščenko

Turtuolio Gyvenimas

Knygryšys Jonas nusipirko loterijos bilietą ir penkis tuksantčius rublių išlošė.

Iš karto Jonas visai apkvaišo, rankomis mostagavo, galva kratė ir murmėjo:

—Nu-nu-nu! Tai tau ir juokai... Kaip gi taip atsitiko?..

Vėliau apsiapato. Apsipratęs pradėjo skaičiuoti, kiek ir ką jis galia nusipirkti už tuos pinigų. Bet išdavo tiek daug visa, kad Jonas mesdavo skaičiavęs, kratydavo galvą ir rankomis mostagavo.

Pas mane Jonas, kaippo senas draugas, po du kartus į dieną užeidavo ir visuomet labai smulkiai ir išsamiškai pasakodavo, kaip jis sužinojo apie savo laimikį ir kaip jautėsi laimingas tą laimingą dieną.

—Tai ką gi dabar veiksi?— klausdavau aš.—Ką pirkti manai?

—Ką nors jau nusipirksiu,— atsakydavo jis.— Štai malkų, žinoma, nusipirksiu. Puodai, žinoma, ukyje labai reikalingi... Kelinės taipogi labai ir labai reikalingos.

Gavo Jonas iš banko pinigų. Atskaitė jam ten visą kruvą naujų pinigų, ir prapuolė jis, kaip akmuo vandenį. Jau gal du mėnesius jis pas mane nesilankė.

Bet kartą pasitikau aš jį gatvėje.

Nauji šviesiai rausvi drabužiai, kaip maišas kabojo ant jo. Raudonas kaklaraištis vis lindo jam į veidą ir kuteno jo smakrą. Jonas kas minutėlę spaudė ir taisė kaklaraištį. Matomai, ir drabužiai, ir siaura liemenė, ir raudonas kaklaraištis drumstė žmogaus ramybę.

Pats Jonas labai suliesėjo. Veidas buvo pageltęs ir nesveikas, atsirado prie akių daug raukšlelių.

—Kas gera?— paklausiau.

—Ai, nuliudęs tarė Jonas.— Gyvenu. Malkų, žinotum, nusipirkau... Bet taip, žinotum, nesmagu...

—Kodel?

Jonas tik pamojo ranka ir pakvietė mane aludėn.

Ten, sutvarkęs raudoną kaklaraištį, pasakė:

—Štai dabar visi rėkia: buržuus, buržuus... Buržuusams dabar, girdi, gyvenimas. Bet aš, pasakysiu tau, buržuusas gyvenimo paragavęs... Kas tame gera yra?

—Kodel?

—O todėl,—atsakė Jonas.— Pats pamėgink suskaičiuoti. Gimines ir artimieji, kurie yra ir mano ir žmonos,—visi manęs neapkenčia. Susipykome. Tai viena. Jau į teismą mane pakvietė, ar žinai? Tai jau ant... žmona išties dienas ant skrynios sėdi ir verkia... Tai jau trečia... Vagys jau kartą mano buto duris laužė, ar girdėjai? Nors ir neįsiveržė, bet mane labai išgąsdino. Dabar jau aš iš namų negaliu išeiti. Kai namus daboju, vėl negerai—malkas kieme vagia. Daboti reikia.

—Tai ką gi tu dabar darysi?

—paklausiau.

Jonas tik ranka pamojo.

—Ir pats nežinau. Nors pasikark... Kai pirmą dieną gavau pinigų, tai ir prasidėjo visos nelaimės. Gyvenau aš ramiai ramiausiai, dabar prasivėrė nelaimių kiurynė. Vos pinigų persinešiau, jau gimines apstojo. Prieš tai niekas durų nepravėrė, dabar durys neuždaro. Vis sveikina. Aš daviau kiekvienam pasidžiaugti po du rublius. Bet Mikelis, žmonos brolelis, visai nepasitenkino.

—Gana jau tu!—krito jis man.—Sarmata tik po du rublius atkisti, kai pas tave, sako, toks kapitalas.

Taip žodis po žodžio, rankomis į stalą—susipešėme. Kas kurį muša—nesusigaudysi. Tik

Mikelis nusikabino mano skrandį ir išėjo.

Su giminėmis visai, brolau, susipykau. Be jų dabar apseinu.

Nusipirkau, žinotum, malkų. Puodus pirkau, miltų du maišus. Pradėjau paskui galvoti, kur pinigų reikėtų dar leisti. Žiūriu—žmona vis dirba, nepasilsa.

—Negerai,—manau.— Nors ji ir moteris, bet lygiateisė moteris. Palauk, manau. Nusamdysiu, manau, jai pagelbininkę, mergišką. Tegu mergišką padirbės, žmona pasilsės.

Nusamdžiau. Mergišką visa dirba, žmona palaida, ištisas dienas ant skrynios sėdi ir verkia. Prieš tai dirbo ir linkma buvo, dabar sėdi ir verkia. Jai dabar visokios nelaimės lenda galvon: ir kaip jos tėvelis mirė, ir kaip ji už manęs tekėjo... Bendrai pradėjo lįsti jai galvon visokios mišinys, ir vis delto bedarbės.

Daviau aš žmonai pinigų ir sakau:

—Nueik, sakau, kluban ar teatrą. Ir aš su tavim eičiau, tik, žinai, malkų reikia padaboti.

Paverkė žmona—nuėjo kluban. Dieną verkia—bedarbė, vakarais kluban vaikščioja. Aš vis malkų daboju. Mergišką dirba.

Tik ligonių kontrolierius užėina.

—Tu,—sako jis, jauną sutvėrimą išnaudoji! Kodel, sako, jos į kasą neužrašai? Aš tave, tu girdi, teismui įskysiu... Ar tu taip sau pinigų laimėjai?

Čia Jonas vėl renka tik pamojo, pataisė kaklaraištį ir nutilo.

—Negerai,—sakau aš.

—Kur čia negerai... Visai bloga... Štai ir dabar: aš su tavim sėdžiu, bet širdis mano nerami. O gal kaip tik dabar mano malkas vagia. O gal į mano butą veržiasi... Ir puodai mano dabar visi nauji. Ir sėdėti su tavim negerai ir namo eiti nesinori.

—Kas manęs namie laukia? Žmona greičiausia verkia. Mergišką taipogi verkia—teismo bijo... Mikelis, žmonos brolelis, aplink butą zuja—įsiveržti rengiasi... Geriau jau būtų, jei pinigų bučiau neišlošęs!

Jonas užmokėjo aludei už alų ir nusimines paspaudė man ranką. Aš norėjau nors atsiviekindamas jį nuraminti, bet jis netikėtai paklausė:

—Norėčiau pasiteirauti... Ar greitai bus nauja loterija? Tūkstantukas dar vienas neblogai būtų išlošti... skaičių išlyginti...

Jonas sutvarkė savo raudoną kaklaraištį ir, linkerėjęs man galva, skubiai nudulino namo.

—V. R.

Reumatizmas išnyksta

Niekad negirdėjome, kad nebūtų pavykę per 18 metų. Zolių receptų knygtė dykai su užsakymu.

Del smulkmėnų rašykite

Herb Medicine Co.

1031 So. 17 Ave. Maywood, Ill.

Tarp Chicagos Lietuvių

Lietuviai ir lietuvaitės baigusieji aukštesniąją mokyklą

Žemiau talpinama sąrašas vaikinių ir merginų, baigusių šią vasarą aukštesniąją mokyklą, kurių pavardės atrodo lietuviškos.

Austin High School

Edward Bielinski, Emil Danovsky, Vivian Simonis.

Boyen High School

Genevieve Dalkus, Helen Tananevics, Vilgelmina Uzunaris, Elza Zirbes, Alvin Bornikis, Mary Bubnovich, Violet Maravich, Bronislav Philipowski, Martha Maciukevich.

Calumet High School

Bernice Lazauskas, Frances Elievicz, Viola Globis.

Crane Technical High School

Fancis Janas, Charles Pavez.

Englewood High School

James Melauckas, Anthony Stasiulis, Catherine Stokus, Julius Andriulis, Marie Aniszowski, Patricia Brazaitis, Wanda Klium, Joseph Ponzovich, Estelle Zalkauskas, Bernice Jaselskis, Joseph Rakunas, Elma Brizius, Anne Krasauskas.

Fenger High School

Stella Bartauskas, Helen Butchinski, Wilma Butchinski, Bernice Pivorunas, Marian Schuh, Harry Tananevics, Anthony Alesankas, Sophie Bertus, Agatha Kupelis, Louis Mikutis, Stanley Rimkus, Irene Tananevics, Nellie Krischunas, Lillian Mikolaitis, Eleanor Sabalauskas, Bernice Venekus.

Harrison Technical High School

Frank Andriulis, Helen Krauklis, George Kvedera, Victor Milewski, Helen Pilkis, Jose-

BRIDGEPORTO DIDŽIAUSIA IR PUIKIAUSIA RAKANDŲ KRAUTUVĖ

Augščiausios Rūšies

SEKLYČIŲ SETAI
MIEGAMŲJŲ KAMBARIŲ SETAI
VALGOMŲJŲ KAMBARIŲ SETAI

PEČIAI
KAURAI IR
RADIOS

už žemiausias kainas.
Cash ar lengvais
išmokėjimais.

CENTRAL DISTRICT FURNITURE CO.

3621-23-25
S. Halsted St.

(Photo and Atlantic Photo)

Meksikos Miestas. — Pulkininkas Roberto Fierro, kuris iš New Yorko be sustojimo atskrido į Meksikos Miestą, padarydamas 2,200 mylių per 16 valandų ir 35 min. Fierro yra tikras Meksikos "Lindy".

phine Jakonis, Bernice Kamin-

ski, Anthony Rudnicki, John Sarkauskas, Mary Shamis, Anna Baltakis, Johanna Daniunas, Anthony Didzorokis, Paul Didzorokis, Bernice Kazlauskas, Irene Petras, Irene Raczynski, Joseph Zenkus.

Hyde Park High School

Margaret Willis, Wilhelmina Dimas, Frank Pukis, Anna Rakauskas.

Lake View High School

Phyllis Brandis.

Lane Technical High School

John Chokauskas, Boleslaw Lipski, Jerome Juriewicz, Reinhold Justis, Joe Kotowski, William Kudalis.

Vericose Gyslos Išgydomos \$25.00

Įėjimo būdu šios negražios gyslos išnyksta, kad daugiau nebesugrįžtų. Yra smagu matyti kaip dar kartą kojos palaika švartus ir lygios. Jos išrodo taip, kaip išrodė jums vaikui esant.

Skausmai ir atdaros žaizdos išnyksta gyslos pasveikęs.

Šis būdas yra visiškai saugus, be skausmo, jokių blogų pasekmių nebūna ir yra visiškai nekenksmingas kūno sistemai.

Aš suradau šį gydymą būdą dvylika metų atgal ir nuo to laiko ji nuolat ir sėkmingai vartoju.

SPECIALIAI ĮRENGIMAI DEL MOTERŲ

PASITARIMAI DYKAI

RUPTURA ISGYDOMA \$35

Aš taipgi išgydau rapturą be peilio, skausmo, ar išlikimo iš darbo. Dvidešimt metų atgal išgydyti atsitikimai tebėra ir dabar sveiki. Šimtai liudijimų raštinėje.

Dr. E. N. FLINT

32 No. State St.

kambarys 1105

CHICAGO, ILL.

Valandos nuo 9 ryto iki 4:00 po pietų. Penedėly ir Ketverge iki 8:00 val. vak.

GARSINKITĖS NAUJENOSE

Lindblom High School

Jean Greicus, Bernice Intas, Felix Jakawich, John Kaspaitis, Alphonse Pechukas, Joseph Azukas, Michael Bukovsky, Helen Butkis, Marie Domeikis, Amelia Lukas, Michael Lukas, Felicia Pechukas, Albert Peldzus, Bernice Shapkauskis, Edward Siurna, Harriet Shimkus, Anna Shrickus, Charles Jonaitis, Helen Treigis, John Zivatkauskas, Bernice Griggas, Stefany Jočius, Helen Jovish, Anna Sakalauskis, Emily Stakovic, Pauline Sukis, Helen Talantis, Bernice Yudis, Regina Romanowski.

Marshall High School

Ralph Raskas.

Morgan Park High School

John Rankaitis, George Savidis.

Atlankė "Naujienas"

Pirmadienį, birželio 30 d., "Naujienas" atlankė p. Frank G. Yurk su šeima — žmona, sūnumi ir dukteria.

P-nas Yurk yra detroitietis

biznierių, turis real estate ofisą adresu 9563 Sussex avenue, užsiimęs statyba ir operuojąs investicijomis. Dabar, aprimus kiek vasaros laiku bizniui, pp. Yurkai pasiėmė atostogų porą savaitę, palikę sėslmanus ofisui ir bizniui prižiūrėti.

Sekmadenį jie atvyko į Chicago, pernakvojo Lakeland viesbutyje, vakar atlankė idomesnes vietas Chicagoje ir šandie išvyksta toliau — į Milwaukee, o iš ten į Sheboygan, Wis.; paskui mano atkankyti Manitowoc, Mackinac Straights ir grįžti į Detroitą.

Vežiuoja automobiliu. Mano padaryti kokių 2,000 mylių kelionę.

Teko kalbėtis su p. Yurku. Darbai šiuo laiku Detroito ne kaip gerai eina. Bet rudenio, tikimasi, jie sukurs. Automobilių dirbtuvės rengiasi naujus modelius išleisti ir mano dirbti pilną laiką ir pilna pajėga. Vadinamieji tulmeikeriai ir modelių prirengėjai jau dabar turi pakankamai darbo.

Pats p. Yurk ketina statyti artimoje ateityje keletą namų — dvilčių, kuriuos tikisi ru-

deniop parduoti.

P-nis Yurk paauskavo \$5 Lietuvos progresyviams moksliviams.

GARSINKITĖS NAUJENOSE

ISMOKIT DEZAININIMĄ
Dezaininimas ir siuvimas dresių moka didelę algą. Jus galite išmokyti šio gerai apsimokančio užsiėmimo į trumpą laiką. Diplomą išduodamos. Rašykite del nemokamos knygelės.

MASTER COLLEGE
Jos. F. Kasnicka, Principals
190 N. State St., k. Lake St. 10 fl.

ATIDARIAU Čeverių Krautuvę

Užlaikau čeverių del visos šeimos. Prieinamos kainos. Užlaikau Irving Extra plaučius čeverių del starking moterų ir Kindergarten čeverių del vaikų ir mergaičių, žalias skuros padais. Taipgi taisau senus čeverius. Kvietiu atsilankyti.

Frank Paulauskis
3109 West 63rd Street

Mes Inšurinom (APDRAUDŽIAM)

NAMUS nuo ugnies ir vėtros. RAKANDUS, PLANUS, RADIOS, BRANGENYBES (Aukšinius ir Deimantus). AUTOMOBILIUS ir TROKUS (Visoj srityje apdraudos). LANGUS, KAILINIUS (Fur Coats) ir DRABUŽIUS, NAUJAI STATOMUS NAMUS (Bldg. Construction). VISOKIŲ KITŲ RUSIŲ APDRAUDĄ (Insurance).

Mūsų insurance (apdraudos) skyrius visuomet stengsis suteikti teisingą ir greitą patarimą. Taiogi pagelbės sutvarkyti jūsų insurance (apdraudos) reikalus be jokių kaštų ir atsakomybės tamstoms.

Mes atstovaujame sekančių kompanijų: Royal Insurance, Aetna Life and Casualty Co. ir kitų kompanijų, kurios yra priežiūroje Illinois valstijos. Esame nariais Board of Underwriters ir taipgi po Bond (Kaucija).

S. P. Kazwell and Co.

INSURANCE SKYRIUS
2839 West 63rd Street
Tel. Republic 899

Šaukite YARDS 1770 del VALYMO už

Naujas Žemas Kainas

Išvalomi ir Suprosinami

Vyrų Siutai, Topkautai } \$1.00

Moterų Paprastos Dresės Kautai } \$1.00

I šią kainą įeina pasiėmimas ir pristatymas

Kenwood Cleaners

740-44 West 47th Street

THEM DAYS ARE GONE FOREVER

(A New Tune Each Day By Vincent Lopez)

THAT SAXOPHONE JUST DRIVES ME WILD... WHY MUST THAT FELLOW PLAY?

I'M FED UP WITH THAT GUY UPSTAIRS... I'LL SEE HIM RIGHT AWAY...

THAT MAN HE KEEPS ON TOOTING HIS OLD SAXOPHONE ALL DAY...

THEM DAYS ARE GONE FOREVER!

NAUJIENOS

The Lithuanian Daily News
Published Daily Except Sunday by
the Lithuanian News Pub. Co., Inc.
1739 South Halsted Street
Telephone Roosevelt 8500

Editor P. GRIGAITIS

Subscription Rates:
\$8.00 per year in Canada
\$7.00 per year outside of Chicago
\$5.00 per year in Chicago
3c per copy

Entered as Second Class Matter
March 7th, 1914, at the Post Office
of Chicago, Ill., under the act of
March 3rd 1879.

Naujienos eina kasdien, išskyrus
sekmadienius. Leidžia "Naujienu"
Bendrovė, 1739 So. Halsted St., Chi-
cago, Ill. Telefonas Roosevelt 8500.

Užsakymo kaina:

Chicagoje — paštu:

Metams	\$8.00
Pusei metų	4.00
Trims mėnesiams	2.00
Dviem mėnesiams	1.50
Vienam mėnesiui	.75

Chicagoje per išnešiotojus:

Viena kopija	3c
Savaitė	18c
Mėnesiui	75c

Suvienytose Valstijose, ne Chicagoje, paštu:

Metams	\$7.00
Pusei metų	3.50
Trims mėnesiams	1.75
Dviem mėnesiams	1.25
Vienam mėnesiui	.75

Lietuvon ir kitur užsienioose

[Atpiginta]

Metams	\$8.00
Pusei metų	4.00
Trims mėnesiams	2.00
Dviem mėnesiams	1.50
Vienam mėnesiui	.75

Orderiu kartu su užsakymu.

KRIMINALIŠKUMAS ANGLIJOJ IR AMERIKOJ

Prieš kiek laiko Anglijos parlamente vidaus reikalų ministris pareiškė, kad valdžia planuojanti parduoti kelis kalėjimus, kurie esą daugiau neberekalingi. Kalėjimai, pasakė jis, vis mažiau ir mažiau bėra reikalingi, kadangi Anglijoje mažėja nusikaltėlių skaičius.

Per paskutinius kelis metus Jungtinėse Valstijose kalinių skaičius žymiai padidėjo. Ačiu tam, teko pastatyti daugiau kalėjimų, ir jų vis dar trūksta. Tuo pačiu laiku Anglijoj atsitiko kaip tik priešingai, — ten pasireiškė kalėjimų perviršis ir valdžia rengiasi juos parduoti. Anglijos ir Valijos kalėjimų komisieriai dabartinio laiku turi aštuoniolika tuščių kalėjimų. Nenumatoma, kad jie kada nors bus reikalingi, todėl ir planuojama juos parduoti arba nugriauti. Visoj Anglijoje ir Valijoje dabar randasi apie 11,000 kalinių. Jų patalpoms reikalinga vienu ketvirtadaliu mažiau kalėjimų nei 1914 m.

Per paskutinį dešimtą metų Anglijoje ir Valijoje tapo uždaryta 26 kalėjimai. Aštuoni iš jų jau liko parduoti arba panaudoti kitokiems tikslams. Su likusiais irgi bus panašiai pasielgta.

Iš to, žinoma, turi būti aišku kiekvienam, jog kalinių skaičius Anglijoje ir Valijoje nuolat mažėja. Faktai rodo, jog taip iš tiesų ir yra. 1878 m. kalinių skaičius siekė 20,000, o prieš pat karą — maždaug 17,900. Karo pabaigoje (1918-1919 m.) kalinių skaičius sumažėjo iki 9,199; po to jis vėl siekė tiek pakilo, bet nepasiekė viešosios tukstančių. Nežiūrint į tai, kad per paskutinius penkis dešimtis metų Anglijos ir Valijos gyventojų skaičius padidėjo 53 nuosimčiai, bet tų šalių kalinių skaičius sumažėjo 45 nuosimčiai. Prieš penkis dešimtis metų iš 1,300 gyventojų vienas buvo uždarytas kalėjime; dabar kalėjime randasi vienas iš 3,636.

Daugumoj kitų šalių pasireiškė nusikaltimų padidėjimas. Kaikurie buvo tos nuomonės, kad nusikaltimų padidėjimas yra tiesioginė karo paseka. Esą gyvenimo aplinkybės pablogėjo, o tai ir pagimdė nusikaltimus. Tame, žinoma, yra daug tiesos. Tačiau atrodo, jog Anglija sudaro lyg ir išimtį. Per paskutinius aštuonis metus ten siaučia ekonominis krizis ir nedarbas. Daugelis žmonių neįmanomai skursta. Ir visgi nežiūrint į tai, nusikaltimai nedidėja!

Anglijoje buvo industrinių susikirtimų, bet jie pasibaigė be kraujo praliejimo. Net laike generališko streiko nebuvo ekscesų. Ekonominis atžvilgiu Anglija dar neatsigriebė iki tokio laipsnio, kaip Francija arba Vokietija, nekaltant jau apie Ameriką. Ir visgi Anglijoje kalinių skaičius siekia tik du trečdaliu to, kas buvo prieš karą, kada niekas apie "blogus laikus" nekalbėjo.

Kai padaroma palyginimas tarp Anglijos ir Amerikos, tai pasireiškia didelis skirtumas. Nuo 1923 iki 1927 m. kalinių skaičius 31 valstijoje padidėjo nuo 47,578 iki 63,828. Tuo tarpu Anglijoje ir Valijoje per tą patį laikotarpį kalinių skaičius sumažėjo nuo 11,766 iki 11,179. Imant kalinių santykį su gyventojų skaičiumi, irgi pasireiškia didelis skirtumas. Trys dešimtys vienoj Amerikos valstijų kiekvienam šimtui tukstančių gyventojų teko 66.1 kaliniai, o jau 1927 m. — 84.1 kaliniai. Anglijoje ir Valijoje šimtui tukstančių gyventojų 203 m. teko 30.9 kaliniai, o 1927 m. — 27.5.

Nors kalinių skaičius tam tikruose atsitikimuose ir rodo šalies kriminališkumą, bet toli gražu ne visuomet. Tai kartais gali reikšti valdžios nesugebėjimą kovoti su kriminalistais. Kitaip sakant, papildoma daug nusikaltimų, bet policija yra apsilėidusi, nesumani arba tiesiog korumpinga ir nepajėgia suimti nusikaltėlių. Ir tuo atžvilgiu Anglija toli pralenkia Ameriką. Anglijoje labai didelis nuosimtis nusikaltėlių pakliuva į policijos rankas, o iš žmogžudžių tik labai retas kuris tepasprunka. Amerikoje esti kaip tik priešingai, — čia policija retą kurį žmogžudį tesuima, ypač tame atveju, jei žmogžudystę atlieka gengsteriai.

Po karo žmogžudysčių skaičius padidėjo beveik visose šalyse, o ypač Amerikoje. Prieš metus laiko prezidentas Hoover pareiškė, kad žmogaus nuosavybė ir gyvastis Amerikoje yra mažiau apsaugota, negu bile kurioj kitoj civilizuotoj šalyj; kad, proporcingai imant, Amerikoje papildoma 20 kartų daugiau žmogžudysčių ir 50 kartų daugiau apipilėsimų, negu Anglijoje.

Amerikoje kas metai papildoma nuo 9,000 iki 10,000 žmogžudysčių, o Anglijoje ir Valijoje mažiau nei 300. Faktinai Anglijoje ir Valijoje žmogžudysčių per metus papildoma mažiau, negu Chicagoje arba New Yorke. Per paskutinį dešimtmetį, vidutiniškai apskaičius, Chicagoje kas metai buvo nužudyta 402 žmogų, o New Yorke — 372.

Yra daug priežasčių, kodėl Amerikoje žmogžudysčių skaičius neįmanomai padidėjo, bet svarbiausi iš visų — tai prohibicijos įvedimas. Atsirado šimtai ir tukstančiai žmonių, kurie pradėjo varyti nelegalų, bet pelningą biznį. Stambesnieji butlegeriai sukūrė savo genges, su kurių pagalba jie pasiryžo paveržti "rinką", iš kitų butlegerių. Pastarieji irgi nesnaudė, — jie suorganizavo savo genges, kad apsiginti nuo užpuolikų. Tarp tų atskirų gengių prasidėjo tikras karas. Padarinij tapo nužudyta tukstančiai žmonių. Bet tai dar ne viskas. Butlegeriai turėjo, taip sakant, "susiustuoti" su policija. Na, o tai pagimdė tiesiog pasibaisėtina korupciją.

Iš korupcingos gi policijos daug ko negalima tikėtis. Ir visai tad nenuostabu, kad Amerikoje, kaip prezidentas Hoover pareiškė, pakliuva į policijos rankas tik apie pusę žmogžudžių. Tuo tarpu Anglijoje ir Valijoje taip vadintų "misteriškų žmogžudysčių" skaičius nuolat mažėja ir prisiartina prie nulio. Pavyzdžiui, 1927 m. Anglijoje ir Valijoje buvo papildyta 99 žmogžudysčių. Na, pažiūrėkime kas atsitiko su žmogžudžiais? Keturių dešimtyų ir vienas jų papildė sąžudikystę, vienas liko paliuosutas, penki išteisinti, aštuoniolika pasiūsta į bėprotnamį, dvidešimt keturi nuteisti mirti ir devyniolikai jų tapo mirties bausmė įvykdyta. Žmogžudžiai Anglijoje gana sunku yra išsisukti.

Panašiai yra ir su kitais nusikaltimais. Policija yra veikli ir sumani ir nusikaltėliui sunku iš jos rankų pasprukti. Su teismais ten irgi nelabai tegalima špsoj kirsti. Visa tai, suprantama, žymiai prisideda prie to, kad Anglijoje kriminališkumas yra nepalyginamai mažesnis, negu Amerikoje.

Apžvalga

IS LIETUVOS POLITINIO SIKUŠLYNO

Kaip dalykai stovi su Voldemaro teismu?

Smetona vyliu nuvertęs savo ilgų metų bičiulį Voldemarą, pradeda juo toliau, juo painiau jaustis. Voldemarą jau geras pusmetis kaip krapšto iš brangaus buto Valstybės banke, prašo jo išvažiuoti, geruo Voldemaro "vilkus", per oficioją net "tautiskąją jaunomene", kuri garbina Voldemarą o ne Smetoną, vadina "moralinės gangrenos mikrobais" ir kviečia žvalgybą kad tokie "turėtų būti susekti ir iš sveiko (?) visuomenės tarpo išskirti". Kurs laikas kaip gaminama Voldemarui byla, kaltinant jį už "valstybės išdavimą". Tik viena paslaptis, vis dar nenusitaria koks teismas turi Voldemarą teisti. Karo lauko teismui atiduoti pavojinga, nes leitenantai, kurie dar neseniai smerkė mirti Voldemarą ir Smetonos atiduodamus jaunuolius, yra nepatikimi ir gali Voldemarą teisti tik bendra teismo procedūra, tai yra atviromis durimis su liudiniais, gynėjais ir publika, o to Smetona nenori ar bijo. Liko dar viena kombinacija, tai pačios Smetonos partinės kilkos "garbės" teismas. Bet tokio teismo pats Voldemaras nepripažįsta, gerai žinodamas kad ta klika pati nėra garbės verta. Tai taip Voldemaras ir tebestovi, gi tuo tarpu Lietuvos žinioj praneša, kad birželio 13 dieną prokuratura išardžius kelis žurnalistus dėl jų pasikalbėjimų su Voldemaru. Kaip savotiška — ta Voldemaro Smetonos varžytinių komedija, taip savotiška jų teismo procedūra. Niekur dar nėra buvę girdėti, kad tardytų žurnalistas už darymą interviu. Galbut bus bandoma nubasinti "jašmininkus", žurnalistus už pasikalbėjimo su Voldemaru parašymą, ir tokiu būdu su Voldemaru "bylą" likviduoti.

Šarlatano himnas prezidentui

Alfonas Kernauskas jau seniau buvo Lietuvoj žinomas

kaip keistas individumas su lakiruotais červerykais ir suglostyta barzdaite (panašus į jo ekscelenciją Čarneckį). Šio birželio pradžioje praėjo skandalinga byla, kurioj Kernauskas su sėbrais nuteistas po kelio mėnesių sunkių darbų kalėjimo ir po keles dešimtis tukstančių litų sugrąžinti žmonėms. Kernauskas su koku ten Jagučanskiu buvo įsteigę šarlatanų bendrovę "Alfa" žmonėms į Braziliją gabenti — tuos žmones vagiškai apipildavo, padarydavo ubagus ir išsiuntę į Brazilijos tyrus paleisdavo juos ten pražučiai arba vergijai. Teisme dalyvavo 319 nukentėjusių kaimiečių, kurie patys arba jų giminių buvo tų apgavikų paversti pavargėliais.

Tas pats Kernauskas, jausdamas, kad nelaimingi žmonės rengiasi jį skusti ir vėliau jau budamas patrauktas apygardos teismo atsakomybėn, pavirto nepaprastai dideliu "tautininku", nors nemažą "tautininku" jis jau garbinosi ir pirma: Jis skubiai pradėjo rinkti adresus ir parašus reikšiančius prezidentui Smetonai "ištikimybę" ir "prašančius" Smetoną pasilikti amžinai "tautos vadu". Visur giedoję tautos himną ir kas nedrįso ar nenorėjo pasirašyti po jo "peticijomis", tam grasė represijomis. Pagaliau parašė ir išleido paskirtą prezidento pagarbai knygą pavadintą "Gruodžio 17 diena", kurioj yra sudėti visi to šarlatano surinkti parašai. Knyga išėjo prieš pat parašai. Knyga išėjo prieš pat parašai. Knyga išėjo prieš pat parašai. Knyga išėjo prieš pat parašai.

Kam gera Lietuvoj, o kam ir ne

Amerikiečiai turėjo progos 1926 metais skaityti perspausdintą iš "Lietuvos žinių" garšią biografiją, pavadintą "Povorochniko Išpažintis". Tai buvo apsuksus vaikėzas iš Rokiškio kilmės, kurs 1924 metais buvo krikščionių demokratų viešpatavimo laikais pasamdytas šnipu provokatoriui ir pridare daug šlykščių provokacijų, ardydamas socialdemokratų ir liaudininkų susirinkimus, fabrikuodamas skundus ir kitokias žvalgybines provokacijas. 1926 metais stojus de-

mokratinei valdžiai, krikščionių nebegalėjo Povorochniko apmokėti ir tas supykęs parašė "Lietuvos žinioms" visa ką tik žinojo ir ką tik buvo purviniausio padaręs krikščionių laikais. Tačiau tada ta jo "išpažintis" jam pačiam jokios karjeros nebesuteikė.

Dabar po gruodžio 17 perversmo Povorochnikas vėl atsigavo: tuojau tapo Smetonos valdžios pakviestas žvalgybon ir visą laiką "dirba" savo provokacijos darbą, kol vėl pasižymėjo Kaune šių metų gegužės 23 dieną laike protesto mitingo prieš lenkus, kurstydamas ir vesdamas vaikėžų gaujas mušti lenkuojančių piliečių langus ir draskyti jų knygyną ir redakciją. Dabar apie 60 vaikėžų, tame tarpe net valdininkų traukiami teisman už chuliganeriją. Bet Povorochniko tame tarpe nesimato. Taip pat nesimato kitų stambių žuvų, kurios tuos vaikėzus sukurstė prie chuliganerijos. Pasirodė, jau Povorochnikas skaitomas tarpe stambiųjų žuvų ir net nebesugaujamais!

Kupina taurė liejasi pro kraštus

Kaune įvyko teismas prieš pulkininką Povilą Plechavičių, kurį apskundė kokios ten landynės savininkas už sumušimą. Plechavičių pažįstate iš jo banditizmo gadynės Sedoj ir Mažeikiuose 1919 metais, kur jis su savo ginkluotomis gaujomis buvo daugelį kaimiečių sušaudęs, paskui buvo vienas stambiausių žygdarbių 17 gruodžio perversme.

Taip jau pasibaigė kariškas teismas kitiems trims gruodžio perversmo "divvyriams", inžin. Dobkevičiui, kapitonui Lozoriui ir karo valdininkui Gabrielavičiui. Visi pašalinti iš tarnybų ir gavo po kelis ar kelio mėnesių kalėjimo ir kelias dešimtis tukstančių litų nuostolių atlyginimo atmokėti. Kas tokia ta jų byla, nors laikraščiai pradžioje ir skelbė, kad busianti "idomi", tačiau cenzūra praleido tik trumpą žinutę apie bylos pabaigą.

Kaip provincija pudoma

Sėta. Pastaraisiais metais šėtoje buvo keliems asmenims iškeltos bylos, kaip priešvalstybiniam. Kaip kalbama, bylų pradžią anoniminiai rašteliai, iš kurių vėliau užsimėgdavo didžiulė byla. Autoriai anoniminių raštelių palikdavo už širmų niekam nežinomi. 1930 metų pradžioje buvo iškelta byla šėtos grietinės nurybės. O dabar tai vėl toji yačeta! Pamanyk, Tamsta, pone Nelke! Ar Tamsta gali tai suprasti, pone Nelke! Nuo pereinio penktadienio neturime jokių žinių. Kaip tik rengiamės pranešti policijai — ar nėra kur galą gavyt. Kartais plepėjo ką tai apie laivus ir Ameriką. Kas ten gali žinoti, jie dabar tokie pašėlę. Bet šiandien gavau atvirutę. Čia ji ir yra — toji atvirutė.

Jis ilgokai ieškojo, kol pagaliau surado.

"Čia ji ir yra, toji atvirutė... šiandien — tai yra vakar — priplaukė Limbašus duonos nusipirkti. Šešias dienas pragyvenome ant juos. Meškeriavo, arba prie kranto išmetę inkarą maudėmės, gulėjome prieauklėje, virėm arbatą ir valgėm žuvis su keptomis bulvėmis. Gyvenome lyg piratai ant Archipelago... Ar girdi, pone Nelke! Piratai! Aš tau parodyčiau gerą piratą! Vokiečių kalboje tau dviejukė..."

Robertas, besikeldamas širdingai nusijuokė.

"Tai Tamsta nevažiūsi, ne?"

Sprukstinis numojo ranka.

"Kurgi aš! Man reikia važiuoti į Agenskalnį. Turiu ten darželyje kiek žirnių. Vakaraus vaikai lenda per tvorą ir baimę išraškyti. Bet ką aš Tamstos prašysiu: nuvežk tą atvirutę mamai. Ji delei to vaiko

Andrejs Upits

Vaivorykštės Tiltu

Iš latviško vertė Emils Skujeniks

(Tąsa)

Obrascovo vasarnamio jam netaip buvo gaila. Tolokai nuo juos ir gelžkelio, per tylioje vietoje. Stogą sniegas įlaužęs, grindys išpuvę, parkas išmindažiotas. Bet graužė abejonę dėl jo reputacijos, stoka pagarbos prieš jo asmenį ir visuomenę padėtį.

"Aš prievarta nesiveržiu. Prašytis man nereikia. Bet tegu nepaduoda vilties ir teneapgaudinėja. Aš šį pavasarį galėčiau gauti fon Fitinghofo vilą antrame Edinbure už šešis šimtus tukstančių rugpūčio mėnesį parduoti už milijoną. Ar komitetas man tuos nuostolius atlygins?"

Sprukstinis vėl buvo paskendęs savo mintyse.

"Matai, pone Nelke, taip einasi pasutly. Išvaizdink, du sunu turiu, bet pagaliau nebebus nei vieno."

"Kaip tai — nebebus? Juk Tamsta juos turi."

"Tai kurgi jie yra? Vienas daužosi po tuos sportus — kas tai, pagaliau, per amatas? Butų užbaigęs studijas, galėtų pats sau duoną užsidirbti. Dabar pas mus ministerijoje vyriausio bugalterio vieta liuos. Kaip man su savo alga visus išmaitinti?... O dabar vėl tas antras. Pataisos, į šeštą klasę nebeperėina. Pasikalbėjau su ponu Blukiu — sako, negalima. Treji metai iš eilės — vien pataisos. Matematikoje dviejukė ir vokiečių kalboje. Bet visą vasarą knygos nėr į rankas paėmęs. Areliukščiuose jam krikščioniškuose jaunuoliuose... Tai tau ir bus krikščioniškieji jaunuoliai. Vidurinės mokyklos nebaigsi..."

Vienu gurkšniu jis ištuštino alaus stiklinę. Robertas garbingai rūkė savo cigarą.

"Aleisk, bet Tamsta juokin-gas. Sportas auklėja sveiką ir tvirtą tautą. Be bugalterių mes galime apseiti, bet be fiziniai tvirtų kareivių ne. Ir paskui — aš Tamstos nebesuprantu: juk Tamsta pats norėjai."

Sprukstinis numojo ranka.

"Argi aš žinojau, kada tuoj užeis toks pasiutimas... Ir ką gi aš — mama, toji jau stoja už juos lyg visai be galvos... Kareiviai! Gerai, tegu pasloja kariuomenėn, aš gi nesipriešinu. Bet jiems tik tas futbolas, trainingai, boksas ir kitos šuinybės. O dabar tai vėl toji yačeta! Pamanyk, Tamsta, pone Nelke! Ar Tamsta gali tai suprasti, pone Nelke! Nuo pereinio penktadienio neturime jokių žinių. Kaip tik rengiamės pranešti policijai — ar nėra kur galą gavyt. Kartais plepėjo ką tai apie laivus ir Ameriką. Kas ten gali žinoti, jie dabar tokie pašėlę. Bet šiandien gavau atvirutę. Čia ji ir yra — toji atvirutė."

Jis ilgokai ieškojo, kol pagaliau surado.

"Čia ji ir yra, toji atvirutė... šiandien — tai yra vakar — priplaukė Limbašus duonos nusipirkti. Šešias dienas pragyvenome ant juos. Meškeriavo, arba prie kranto išmetę inkarą maudėmės, gulėjome prieauklėje, virėm arbatą ir valgėm žuvis su keptomis bulvėmis. Gyvenome lyg piratai ant Archipelago... Ar girdi, pone Nelke! Piratai! Aš tau parodyčiau gerą piratą! Vokiečių kalboje tau dviejukė..."

Robertas, besikeldamas širdingai nusijuokė.

"Tai Tamsta nevažiūsi, ne?"

Sprukstinis numojo ranka.

"Kurgi aš! Man reikia važiuoti į Agenskalnį. Turiu ten darželyje kiek žirnių. Vakaraus vaikai lenda per tvorą ir baimę išraškyti. Bet ką aš Tamstos prašysiu: nuvežk tą atvirutę mamai. Ji delei to vaiko

net miršta. Buk Tamsta toks geras. Bet šį vakar atiduok. Gerai?"

Robertas prižadėjo. Penkios minutės, kol traukinyas dar stovėjo, jis vaikščiojo peronui, žiurnėdamas į keleivius. Visa, laiką prieš akis ir omenyje stovėjo ponis Sluoka su Emanueliu. Staiga jį parėmė toks įtužimas, lyg jis kraustytųsi iš proto. Jis jau norėjo skubėti atgal, laiptais žemyn. Bet garvežys sušvilpė, ir jis, nieko negalvodamas, automatiškai įsoko vagonan.

(Bus daugiau)

ATEJO "Darbininkų Balsas", politikos ir visuomenės laikraštis, leidžiamas Ryygoje. Kaina 3 centai. Galima gauti "Naujienuose".

ATEJO "Kultūros" No. 5. Galima gauti "Naujienuose". 45c kopija.

— pagsarsėjęs visame pasaulyje

Pinaud's
Shampoo

Paleika jūsų plaukus blizgančius, sveikus ir ne per daug sausius. Pinaud's šampūnas, kuris prisiglebia 50c už pino didumo butelį. — Pinaud, Dept. M., 220 E. 21 St., New York. (Šampūno butelį dykai).

PROBAK
BLADES padaro jus DVIEJU ASMENŲ BRITVĄ

(Senaji ir naujaji modelį)
Geresne Britvą

— arba pinigai grąžinami
\$1.00 už dešimtį 50c už penkes

Garantuotos
PROBAK CORPORATION
AutoStrip Safety Razor Co., Inc., N. Y. C.

Jos niekas
nekviečia

Ar jus žino, kodėl ji buvo nepageidaujama? Nė ji pati nežinojo. Halitosis (dvokiantis kvapas) yra tokia draugijinė, kurios niekas neatleidžia, ir tai buvo priežastis. Betgi nėra reikalo turėti halitosis. Plovimas su Listerine pašalina blogą kvapą. Vartokite kasdien. Lambert Pharmacal Co., St. Louis, Mo.

LISTERINE
pašalina halitosis
Sunakina 200,000,000 perų

Feen-a-mint
Laxativas

kuri jus
kramtote kaip
gumą.

Nėra kito skonio
kaip mėtos

Aptiekose — 15c, 25c

GARSINKITES
NAUJIENOSE

CHICAGOS ŽINIOS

Kai kas apie Chicago

Viešųjų darbų komisione-rius, Richard W. Wolfe, su-tekia tokių žinių apie Chica-gą:

Chicago gyventojų skaičius bėgų paskutiniųjų 10 metų pa-didėjo 11 kartų daugiau, nei Detroito.

Chicago gyventojų skaičius padidėjo 15 kartų daugiau, nei San Francisco; penkiolika kar-ty daugiau, nei St. Louis; pen-kiolika kartų tiek, kiek Pitts-burgho, septyniolika kartų tiek, kiek Seattle; dvidešimt aš-tonius kartus tiek, kiek New Orleans; kuone vienuolika kar-ty tiek, kiek New Yorko (pro-portionaliai gyventojų skaičiui).

Chicago vandens sistema parupina kasdien 1,000,000,000 galionų vandens miestui.

Chicago vandens sistema pripumpuoja kas metai dau-giau, kaip 334,623,292,500 ga-lionų vandens.

Chicago suvartoja daugiau vandens — jei skaityti kiek galionų tenka kiekvienam as-meniui — nei kuris kitas mies-tas pasaulyje. Vienam asmeniui kasdien tenka Chicagoje 307 galionų vandens.

Chicago vanduo yra piges-nis, nei kuriam kitam mieste pasaulyje. Jis kaštuoja 6,8 cen-ty už tukstantį galionų.

Chicagoje įvandenį kaina esanti du kartus pigesnė, nei New Yorko, kur tukstantis ga-lionų kaštuoja 13,3 centų.

Norimas įvesti filtravimas vandens Chicagoje padarytų jį brangesnį tik dviem centais už tukstantį galionų.

Chicago dabar turi dvyliką operuojamų vandeniu pumpuo-ti stočių, kurios parupina kas-dien rezidencijoms ir pramo-nei 1,800,000,000 galionų.

Chicago sistema turi 3,440 mylių vandeniu dūdų.

Viešųjų darbų departamen-tas duos šių savaitę tokius pra-nešimus per radio, 6:30 val. vakaro, iš stoties WCFL:

Trečiadienį, liepos 2. — The History of Chicago Maps.

Penktadienį, liepos 4 diena, pranešimas temoje "Protection of Chicago Water Supply from the Public Health Stand-point".

Policininkų paroda

Rugpjūčio 16 ir 17 dd. bus Chicago policijos departamen-to Field Days. Vieta — Soldiers Field aikštėje. Pelnas eis naš-lėms ir našlaičiams tik polici-ninkų, kurie žuvo eidami savo pareigas.

West Chicago parkai

Septyniolika West Chicago parkų atidaryta vasaros sezo-nui, ypač jaunuomenei žais-mėms. Žaismaviečių tuose par-kuose yra 51. Jomis galima nau-dotis be užmokėsinio. Parkų žaismavietės bus atdaros nuo 9 val. ryto iki 9:30 val. va-karo.

Apiplėšė lietuvių

Du negrai padarė holdapą Antanui Yukne, savininkui ga-ražo adresu 2226 So. Leavitt St. Negrai atėmė iš jo \$10.

Meška nutraukė mer-gaitę ranką

Country klube, arti Itasca, Ill., 3 metų mergaitė, Barbara Cross prisitartinio prie garde kuriam buvo dvi meškos ir sumanė, ranką įkišusi per gro-tus, paglostyti vieną meškų. Meška nutvėrė mergaitę ir nu-traukė jos ranką.

Sudegė mergaitė

Sudegė Gladys Zeilstrā, kai kilo gaisras name, kur ji gy-veno (prie Halsted ir 183 gat-vių). Mergaitės brolis Walter taip skaudžiai apdegė, kad abe-jojama ar jis bepasveiks.

Trečiadienį atvyks or-laivininkai Chicagon

Trečiadienį atvyks Chicagon orlaivininkai, perlėkusi į At-lantiką.

Apiplėšė patį valdžios sandelį

Išvežė šnapso už \$200,000

15 gudruolių per tris valan-das darbuosį valdžios sandelį, adresu 5210 So. Wabash ave., kur laikoma šnapas. Jie išsivežė tris trokus pilnus ge-riausiu rūšiu viskės, brandės ir alkoholio. Sakoma, kad jie pa-lengvinę sandelį ant \$200,000.

Gudruoliai atvykę į sandelį, pasakė, kad jie esantys prohi-bicijos agentai ir norintys pa-dėti konfiskuotą alkoholi. Sar-gas atidarė duris. Bet kada "prohibiciniai" įsibrovė vidun, tai pasirodė, kad jie buvo sa-voiški "prohibiciniai" — kad ne padėti čia atvyko, bet išvežti. Ir išsivežė net už \$200,000!

Šiandie balsavimas

Šiandie balsavimo diena. Tie, kurie mano, kad gatvėkarių ir elevatorių kompanijos yra pa-dariusios su miesto taryba (al-dermanais) gerą sutartį, bal-suos — yes. Tie gi, kurie ma-no, kad kalbamoji sutartis yra netikusi, kad ją atmetus bus galima gauti geresnę miestui ir važinėtojųams elevatoriais ir gatvėkariams — tie balsuos — no. Ir būtų geriau, jei sutar-tis, kokia ji yra dabar pada-ryta, taptų atmeta.

Pašovė banditą

Du banditai įėjo radio krau-tuvėn adresu 1035 West 35 st. Jie surišo krautuvės savini-ką Leroy Pestlin ir rėšo savi-ninko tėvą. Tuo tarpu Leroy Pestlin pasiūso ir įsigavęs revolverį ėmė šaudyti. Vie-nas banditas pašautą į pilvą. Banditai visgi pabėgo, nors ir nieko nepešė.

Banditai nuginklavo policininkus

Trys banditai padarė holda-pą dviems policininkams restorane 5240 North Clark st. Ban-ditai atėmė policininkų revol-verius ir \$125 pinigų.

SIUSKIT PER NAUJIENAS PINIGUS LIETUVON

Toprašo Lietuvos žmonėms ir taip pataria Lietuvos bankai

! pražuves

Daugelis pirmųjų išpužiu dažnai esti sugadinama ko-kiu nors mažu iš pažiūros daiktu.

Tai yra piuku įeigu gali taip padaryt, jog kitiem patiktum. O vienok, dažnai koks mažas daiktas gali neleisti jums būti pirmim.

Pavyzdžiui, jeigu žmogaus dantis yra nešvarus, tai jis no-roms ar nėnroms turėsite. O kaip užmetima tam žmogui. O tuo tarpu gal-būt toks pat už-metimas yra daromas ir jums.

Listerine, dantu tepalas, valo dantis nauju būdu. Musu che-mikalų pagaliai surado sustata kura ištikro šveičia nedrasky-damas dantu emalė — tas sun-klus uždavinis pagaliai tapo iš-rištas.

Didelė tuba Listerine dantu tepalo kainuoja tik 25 centai; gausite per savo aptiekorių. Lambert Pharmacol Co, Saint Louis, U. S. A.

Tarp Chicago Lietuvos

Linksmos varduovės

Birželio 21 d., pp. Karbau-ski namuose, 6924 Justine street, buvo surengta šaunus bankietas gimtųjų dienai pa-minėti.

Kadangi pp. Karbauskai yra svertingi žmonės ir turi daug draugų, tai ir šiam bankietui susirinko didelis burys draugų — virš 100 ypatų.

Svečiai ir viešnios pamylė-ta puikiai vakariene.

Nors ir ankštoka tokiam skaitlingam būriui buvo, bet ir linksma. Ir svečiai bei vieš-nios šoko ir linksmos iki iš-austant.

Visi jautėsi patenkinti ir sma-gūs. Pp. Karbauskai reikė dė-kingumo ir yra dėkingi sve-čiams už prielankumą. X.

Cicero

Džiaugiuos ir dėkoju "Naujie-nams" už pranešimus, o skaity-tojams už užuojautą, kurie, pa-sigailėdami manęs varguolio li-goje, per organizacijas ir asme-niškai aplaikydami, šelpia ma-ne.

Per p. Rakauską iš Džianito-rių Klubo aplaikiu \$5. Klubi-ciai lapkytojai, kurie matė ma-no vargingą likimą, paaukavo — p. S. Rakauskas \$5; p. P. Dau-baras \$1.

Už jų mielaširdysę ir aukas

MURINE
FOR YOUR EYES
Night and Morning to keep them Clean, Clear and Healthy
Write for Free "Eye Care" or "Eye Beauty" Book
Murine Co., Dept. H. S., 9 E. Ohio St., Chicago

HAS MADE GOOD with millions! KC BAKING POWDER
(Double Acting)
Same Price for Over 38 Years
25 ounces for 25¢
Pure — Economical Efficient
MILLIONS OF HOUNDS USED BY OUR GOVERNMENT

***Digestible as milk itself!**
Velveta
KRAFT

NEW delight in Cheese flavor

Still another Kraft-Phenix triumph! New digestibility, health qualities and delicious new flavor added to cheese.

In Velveta all the valuable properties of rich milk are retained. Milk sugar, calcium and minerals. Good for every-one, including the children.

Velveta spreads, slices, or melts and toasts instantly. Try a half pound package today.

KRAFT Velveta
The Delicious New Cheese Food

tarin širdingiausia ačiu. Turiu viltį, kad daktarų ir vanų pagelba galėčiau pasveikti. Bet neturtas viską trukdo. Il-gai ligonis budamas, pavaikš-čioti, nę užsidirbti negaliu, ir nėra iš kur pagelbos gauti, idant pasigydyti. Yra liudnas li-kimas.

Todel šioje nelaimėje atsisau-kiu į mielaširdingą lietuvių vi-suomenę, nuosirdžiai prašyda-mas pasigailėti manęs vargo li-gonio — aplankyti mane ar per laišką sušelpsti kokia aukele. Mano adresas:

Joseph Lapinskas,
1337 So. 49 Ct., Cicero, Ill.

Lietuvės Akusėsės
MRS. ANELIA K. JARUSH
Physical Therapy & Midwife
Naujoji vieta
6109 South Albany Avenue

Phone Hemlock 9262
Patarnauju prie gimdy-mo, duodu masage, electric treatment ir mag-netic blankets ir tt. Moterim ir merginom pata-rimai dovanai.

Graboriai
S. D. LACHAVICH
LIETUVIS GRABORIUS

Patarnauja laidotuvese kuopigia-u-sia. Reikale mieldziu atsiuokti, o mano darbu busite uzgandinti.

Tel. Roosevelt 2515 arba 2516

2314 W. 23rd Pl., Chicago
SKYRIUS:
1439 S. 49 Court, Cicero, Ill.
Tel. Cicero 5927

Telefonas Yards 1188

Stanley P. Mažeika

Graborius ir Balzamuotojas

Moderniška Kopyčia Dovanai
Turiu automobilis visokiems reika-lams. Kaina prieinama

3319 Auburn Avenue
CHICAGO, ILL.

IGN. J. ZOLP
Pigiausias Lietuvis
Graborius Chicagoj

1646 W. 46th St.

Telefonas

Boulevard 5208

1327 So. 49th Ct.

Telefonas

Cicero 3724

Phone Boulevard 4139

A. MASALSKIS

Mūsų patarnavimas

laidotuvese ir koka-me reikale visuomet esti sažiningas ir ne-brangus todėl, kad ne-turime įlaida užlai-kymui skyria.

3307 Auburn Ave.

CHICAGO, ILL.

J. F. RADZIUS

PIGIAUSIAS LIETUVIS

GRABORIUS CHICAGOJ

Laidotuvese pata-rnauju geriau ir pi-giau, negu kiti to-del, kad priklausaui prie grabu išdir-bystės.

OFISAS:

668 W. 18th Street

Tel. Canal 6174

SKYRIUS:

3238 S. Halsted St.

Tel. Victory 4085

Simpatiškas—

Mandagus—

Geresnis ir pi-gesnis už ki-ty patarnavi-mas.

J. F. Eudeikis Komp.

PAGRABU VEDEJAI

Didysis Ofisas:

4605-07 So. Hermitage Ave.

Tel. Yards 1741 ir 1742

SKYRIUS:

4447 So. Fairfield Avenue

Tel. Lafayette 0727

SKYRIUS:

1410 So. 49th Ct., Cicero

Tel. Cicero 3794

SKYRIUS:

3201 Auburn Ave. Tel. Blvd. 3291

Graboriai
BUTKUS
Undertaking Co.
P. B. Hadley Lic.
Kopyčia dykai
710 W. 18th Street
Canal 3161

J. Lulevičius
GRABORIUS IR BALSAMUOTOJAS
Patarnauju laidotu-vese visose mies-to ir miesteliu da-lyse. Moderniška kopyčia veltui.
3103 S. Halsted St.
Chicago, Ill.
Tel. Victory 1116

Akių Gydytojai

DR. VAITUSH, OPT.
LIETUVIS AKIŲ SPECIALISTAS
Palengvins akių įtempimą, kuris esti priežastimi galvos skaudėjimo, svajimo, akių aptemimo, nervuot-mo, skaudama akių karšči, atitaiso kreivas akis, nuima kataraktas, at-taiso trumparegystę ir toliaregystę. Priežastis teisingai akinus. Vianose atsitikimuose egzaminavimas daro-mas su elektra, parodančia mažiaus-ias klaidas. Specialė atyda atkrei-piama į mokyklos vaikus. Valandos nuo 10 iki 8 val. Nedėlio nuo 10 iki 12 val. po pietų.
Kainos pigiau kaip kitur
4712 South Ashland Ave.
Phone Boulevard 7589

Tel. Yards 1829

DR. G. SERNER

LIETUVIS AKIŲ SPECIALISTAS

Ofisas ir Akių Dibrtuvė

756 West 35th St.

kampus Halsted St.

Valandos nuo 10-12, 1-3, 7-9

Res.: 2506 West 69th St.

Val. nuo 4 iki 6 val. vakare.

ZMOGAUS AKIS

yra taip dalikatas sudėjimas, jog maža dalis žmonių supranta apie jo veikimą. Didelė daugybė akių suga-dinta pigiais ir prastai pritaikintais akiniais. Būkite daug atsargesni su tais, kurie siūlo už dyka egzamina-vimą, nuse kainos, arba pedioriai siūlo akinus vaikėdamsi iš namų į namus. Praktikuojant ant akių, per-leidau daugiau 20 tukstantų ypatų ir turu 20 metų patirtikos.

Jei abejojai apie savo akis, eik pas

Dr. A. R. BLUMENTHAL

OPTOMETRIST

Phone Boulevard 6487

4649 S. Ashland Ave. ir 805 E. 47 St.

Phone Kenwood 1762

DR. C. MICHEL

LIETUVIS OPTOMETRISTAS

Akių Specialistas

Egzaminuoja Akis Pritaikau Akinis

4650 South Ashland Avenue

Phone Boulevard 7878

Lietuviai Gydytojai

DR. A. J. KARALIUS

Gydytojas ir Chirurgas

3147 S. Halsted Street

Tel. Calumet 3294

Nuo 9 iki 12 val. dienos ir

nuo 6 iki 9 valandos vakare

A. L. Davidonis, M.D.

4910 So. Michigan Ave.

Tel. Kenwood 5107

VALANDOS:

nuo 9 iki 11 valandai ryte;

nuo 6 iki 8 valandai vakare

apart šventadienio ir ketvirtadienio

DR. S. BIEŽIS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS

2201 West 22nd Street

Val.: 1-3 ir 7-8; Ned. 10-12 ryto

Residencija 6640 S. Maplewood Ave.

Telefonas Republic 7868

Ofiso ir Rez. Tel. Boulevard 5913

DR. A. J. BERTASH

3464 South Halsted Street

Ofiso valandos nuo 1 iki 3 po pietų

ir nuo 6 iki 8 val. vakare

Rez. 3201 South Wallace Street

Rez. 6600 South Artesian Avenue

Phone Prospect 6659

Ofiso Tel. Canal 0257

DR. P. Z. ZALATORIS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS

1821 South Halsted Street

CHICAGO, ILL.

Phone Boulevard 1401

DR. V. A. SIMKUS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS

3343 So. Halsted St.

VALANDOS:

nuo 2 iki 4 P. M. nuo 7 iki 9 P. M.

Nedėlio nuo 10 iki 12 A. M.

Lietuviai Gydytojai
PRANEŠIMAS
DR. M. T. STRIKOL

LIETUVIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
atidars antra ofisa (su Dr. Laural-čiu — viršų Belaskio-Rakickio aptie-kos) po nr. 2423 West Marquette Rd. Valandos: nuo 2 iki 4 po piet. Tel. Prospect 1930.

Senas ofisas toj pačioj vietoj:
4601 So. Ashland Ave. Valandos: nuo 6 iki 8 vakare. Tel. Boulevard 7820
Rez. 6641 S. Albany Ave. Tel. Pros-pect 1930. Nedėliomis tik pagal su-tarti.

A. MONTVID, M. D.

1579 Milwaukee Avenue, Room 209

Kampus North Ave. ir Damen Ave.

Val.: 1 iki 3 po pietų, 8 iki 8 vak.

Tel. Brunswick 4933

Namų telefonas Brunswick 0597

Ultravioletinė šviesa ir diathermia

Telefonas Boulevard 1989

DR. S. A. BRENZA

Ofiso valandos:

9 iki 12, 1 iki 3 d. ir 6:30 iki 9:30 v.

